

Declarație

Declarație privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în legătură cu prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului

Adoptată la 15 decembrie 2020

Comitetul european pentru protecția datelor a adoptat următoarea declarație:

Această declarație vine în urma adoptării de către Comisia Europeană a unui Plan de acțiune pentru o politică amplă a Uniunii în materie de prevenire a spălării banilor și a finanțării terorismului¹ și a lansării unei consultări publice² în mai 2020.

Potrivit planului de acțiune, în primul trimestru din 2021, Comisia intenționează să prezinte noi propuneri legislative, printre altele, de stabilire a unui cadru de reglementare unic cu privire la aceste subiecte (și anume un regulament sau o directivă mai detaliată revizuită), de asigurare a supravegherii la nivelul UE (fie prin acordarea de noi competențe unei agenții existente a UE, fie prin instituirea unui nou organism dedicat), precum și de creare a unui mecanism de sprijin și coordonare pentru unitățile de informații financiare.

Măsurile de combatere a spălării banilor aplicabile³ cuprind obligații foarte ample și cuprinzătoare pentru furnizorii de servicii financiare și alte entități obligate să-și identifice și să-și cunoască clienții, să monitorizeze tranzacțiile efectuate utilizând serviciile lor și să raporteze tranzacțiile suspecte. În plus, legislația prevede perioade de păstrare lungi⁴. Aceste măsuri vizează întreaga industrie a

¹ Plan de acțiune pentru o politică amplă a Uniunii în materie de prevenire a spălării banilor și a finanțării terorismului, 7 mai 2020, disponibil la adresa https://ec.europa.eu/info/publications/200507-anti-money-laundering-terrorism-financing-action-plan_ro.

² Consultarea poate fi accesată la adresa <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12176-Action-Plan-on-anti-money-laundering/public-consultation>.

³ Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018.

⁴ Perioada de păstrare este relația de afaceri plus cinci ani [articolul 40 din Directiva (UE) 2015/849]. În cazul în care relația de afaceri acoperă doar o singură tranzacție, perioada de păstrare este de cinci ani. În cazul în care există o relație de afaceri pe termen lung, precum cea dintre o bancă și clienții săi, perioada de păstrare se va întinde adesea pe mai multe decenii. Perioadele de păstrare pot fi prelungite de statele membre cu o perioadă suplimentară de cinci ani.

serviciilor financiare europene și, prin urmare, afectează în mod cuprinzător toate persoanele care utilizează serviciile financiare, de fiecare dată când utilizează aceste servicii.

CEPD, și înainte de acesta Grupul de lucru „Articolul 29”, a remarcat în repetate rânduri provocările legate de protecția vieții private și a datelor legate de aceste măsuri în trecut⁵. Viitoarea actualizare a legislației reprezintă o oportunitate de a aborda interacțiunea dintre protecția vieții private și a datelor cu caracter personal și măsurile de combatere a spălării banilor, precum și aplicarea lor concretă pe teren.

În acest context, CEPD subliniază că actualizarea preconizată a cadrului de combatere a spălării banilor nu se va realiza fără o revizuire a relației dintre măsurile de combatere a spălării banilor și drepturile la viață privată și la protecția datelor. În cadrul acestei discuții, relevanța și exactitatea datelor colectate joacă un rol primordial. CEPD este chiar convins că o legătură mai strânsă între cele două seturi de norme ar fi benefică atât pentru protecția datelor cu caracter personal, cât și pentru eficiența cadrului privind combaterea spălării banilor. În acest sens, CEPD ar dori să reitereze necesitatea unui temei juridic clar pentru prelucrarea datelor cu caracter personal și precizarea scopurilor și limitelor unei astfel de prelucrări, în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) din RGPD, în special în ceea ce privește schimbul de informații și transferurile internaționale de date, astfel cum menționează AEPD în avizul său privind Planul de acțiune al Comisiei Europene pentru o politică amplă a Uniunii în materie de prevenire a spălării banilor și a finanțării terorismului⁶.

CEPD consideră că este extrem de important ca măsurile de combatere a spălării banilor să fie compatibile cu drepturile la viață privată și la protecția datelor consacrate la articolele 7 și 8 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, cu principiile necesității unor astfel de măsuri într-o societate democratică și cu proporționalitatea lor, precum și cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Prin urmare, CEPD solicită Comisiei Europene să se alăture procesului de elaborare a oricărei noi legislații privind combaterea spălării banilor în etapele sale inițiale, pentru a oferi consultanță juridică cu privire la anumite aspecte esențiale din perspectiva protecției datelor, fără a aduce atingere consultării CEPD de către Comisia Europeană, în conformitate cu articolul 42 din Regulamentul 2018/1725, într-o etapă ulterioară. De asemenea, CEPD este dispus să contribuie la discuțiile din cadrul Consiliului UE și al Parlamentului European în cursul procesului legislativ.

Pe viitor, CEPD este dispus să fie implicat și consultat în timp util de orice organisme de reglementare sau de standardizare europene sau internaționale, cum ar fi Grupul de Acțiune Financiară Internațională, prezidat în prezent de un stat membru al UE, înainte de emiterea revizuirii recomandărilor acestora.

Pentru Comitetul european pentru protecția datelor

⁵ A se vedea, de exemplu, Avizul nr. 14/2011 al Grupului de lucru „Articolul 29” privind aspecte de protecție a datelor legate de prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului, disponibil la adresa https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2011/wp186_ro.pdf.

⁶ Avizul nr. 5/2020 al AEPD privind Planul de acțiune al Comisiei Europene pentru o politică amplă a Uniunii în materie de prevenire a spălării banilor și a finanțării terorismului, punctul 26, 23 iulie 2020.

Președinte

(Andrea Jelinek)